

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea cererii de recurs depusă de Elena Bulat și avocata Tatiana Gorea, în interesele Elenei Bulat,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Bulat împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorii judecătorești Evelina Marianciuc, Igor Mocrii și Anatolie Mațarin cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

(*Dosarul nr. 2ra-1321/2S*
NR. PIGD 2-22131179-01-2ra-18082023)

Recursurile inamisibile. Temeiurile recursurilor nu se încadrează în prevederile art.432 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, în vigoare din 01 septembrie 2023) și nici în dispozițiile art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare după 01 septembrie 2023.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. - A. Brăgaru
Curtea de Apel Chișinău, jud. - A. Panov, V. Cotorobai, M Anton

07 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile declarate de către Elena Bulat și avocata Tatiana Gorea, în interesele Elenei Bulat,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 05 septembrie 2022, Elena Bulat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorii judecătorești Evelina Marianciuc, Igor Mocrii și Anatolie Mațarin, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 2-6, voi. I).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată Elena Bulat a indicat că, prin hotărârea din 15 aprilie 2013 a Judecătoriei Botanica, mun Chișinău, s-a dispus încasarea de la Elena Zabara în beneficiul Elenei Bulat a sumei de 31 980,58 de dolari SUA sau echivalentul în valută națională la momentul executării hotărârii și cheltuielile de judecată în mărime de 5 757,40 de lei.

3. În perioada din 29 mai 2013 și pînă la 10 octombrie 2019, titlul executoriu privind încasarea de la Elena Zabara în beneficiul Elenei Bulat a sumei de 31 980,58 de dolari SUA și cheltuielile de judecată în mărime de 5 757,40 de lei, s-a aflat în executare la executorul judecătoresc Evelina Marianciuc.

4. După intentarea procedurii de executare, executorul judecătoresc, Evelina Marianciuc, a întreprins măsuri de asigurare a acțiunii și a expediat încheieri în adresa băncilor Republicii Moldova. Ținând cont că debitorul Elena Zabara este cetățeană a Transnistriei, a solicitat Ministerului Justiției al Republicii Moldova, informații cu privire la actul normativ dintre Republica Moldova și Transnistria, care prevede executarea hotărârilor judecătorești pe principii de reciprocitate.

5. A afirmat că după mai bine de 2 ani de la primirea spre executare a titlului executoriu și intentarea procedurii de executare, prin încheierea nr. 059-21 Or/15 din 30 septembrie 2015, executorul judecătoresc, Evelina Marianciuc a dispus restituirea către Elena Bulat a titlului executoriu, pe motiv că creditorul nu a avansat speze de executare în temeiul art. 86 lit. b) din Codul de executare. Încheierea în cauză i-a fost adusă la cunoștință creditorului Elena Bulat la 12 februarie 2016, iar titlul executoriu i-a fost eliberat la data de 09 octombrie

2019.

6. Prin cererea din 09 iunie 2021, reclamanta a solicitat executorului judecătoresc Evelina Marianciuc să o informeze ce măsuri au fost întreprinse pentru executarea hotărârii nr.2-665/2013 din 15 aprilie 2013, emisă de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău și care sunt materialele procedurii de executare.

7. Prin scrisoarea din 14 iunie 2021, executorul judecătoresc, Evelina Marianciuc, a informat-o cu privire la măsurile întreprinse, fiindu-i eliberată copia procedurii de executare.

8. În urma studierii materialelor procedurii de executare, a stabilit că prin borderoul spezelor de executare, s-au calculat spre avansare de către reclamantă a sumei de 756 de lei, iar prin scrisoarea din 06 august 2014, a fost somată să achite suma la contul special al executorului judecătoresc, Evelina Marianciuc. A afirmat că dovada aducerii la cunoștință /expedierea în adresa ultimii a actelor menționate mai sus lipsește. Astfel a considerat că executorul judecătoresc Evelina Marianciuc, neavând dovada primirii borderoului de calcul a spezelor de executare, neîntemeiat prin încheierea din 30 septembrie 2015, a restituit titlul executoriu.

9. A indicat faptul că în perioada 06 august 2014 și până la 09 octombrie 2019, timp de 5 ani și 2 luni, executorul judecătoresc, Evelina Marianciuc, nu a întreprins careva măsuri pentru executarea hotărârii nr.2-665/2013 din 15 aprilie 2013, prin care s-a dispus încasarea de la Elena Zabara în beneficiul Elenei Bulat a sumei de 31 980,58 de dolari SUA și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5 757,40 de lei.

10. Reclamanta, Elena Bulat, a menționat că în luna octombrie 2019, prin intermediul avocatului Anatolie Toia, a depus spre executare la executorul judecătoresc, Igor Mocrii, titlul executoriu emis în baza hotărârii Judecătoria Botanica, mun. Chișinău nr. 2-665/2013 din 15 aprilie 2013.

11. După rezilierea contractului de asistență juridică cu avocatul Anatolie Toia, la 09 iunie 2021, prin cerere a solicitat executorului judecătoresc, Igor Mocrii, furnizarea informației cu privire la măsurile întreprinse întru executarea titlului executoriu și aducerea la cunoștință a copiei procedurii de executare.

12. Reclamanta a precizat că informația solicitată nu i-a fost prezentată, însă la 29 iunie 2021, prin aviz a primit încheierea din 16 iunie 2021, pe dosarul de executare nr. 170-299r/21 prin care executorul judecătoresc, Igor Mocrii, a dispus restituirea titlului executoriu pe motiv că nu au fost avansate spezele de executare, solicitate de ultimul prin borderoul din 21 noiembrie 2019, pe dosarul 170-300/19. La încheierea în cauză a fost anexat titlul executoriu. Înscrieri care

ar confirma că reclamanta sau avocatul Anatolie Toia, care îi reprezenta interesele în procedura de executare, ar fi făcut cunoștință cu borderoul de calcul nu au fost anexate sau prezentate. Executorul judecătoresc, Igor Mocrii, neîntemeiat a restituit titlul executoriu. În perioada de 1 an și 8 luni, executorul judecătoresc, Igor Mocrii, nu a întreprins acțiuni pentru executarea hotărârii judecătorești.

13.A afirmat că prin inacțiunile executorilor judecătorești, Evelina Marianciuc și Igor Mocrii, a fost încălcat termenul rezonabil de executare a hotărârii judecătorești, care constituie 6 ani și 10 luni.

14.În luna iulie 2021, titlul executoriu, a fost depus de către reclamantă la executorul judecătoresc, Anatolie Mațarin, investit cu competența de executare a titlurilor executorii emise în privința debitorilor care au domiciliul în Transnistria. Până în prezent titlul executoriu nu a fost executat, perioada neexecutării constituind un an.

15.Iar prin inacțiunile executorilor judecătorești, Evelina Marianciuc, Igor Mocrii și Anatolie Mațarin, perioada încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii nr.2-665/2013 din 15 aprilie 2013 a Judecătoriei Botanica, mun. Chisinau, constituie 8 ani.

16. A indicat reclamanta că venitul ratat este format din dobânda de întârziere pe care ar fi obținut-o în perioada 06 august 2014 - 01 august 2022, constituie suma de 32 094,56 de dolari SUA și 5 778,02 de lei.

17.În temeiul art.2 al Legii privind executorii judecătorești, a indicat că executorul judecătoresc este licențiat și investit în condițiile legii de a efectua executarea silită. Astfel prin prisma Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, statul este chemat să repare prejudiciul cauzat prin inacțiunile executorilor judecătorești, care nu și-a executat conștiincios obligațiile, încălcând în consecință, drepturile la un proces echitabil și la proprietate, ale creditorului Elenei Bulat.

18.Reclamanta a afirmat că prin prisma art. 2 și art. 5 ale Legii nr. 87 din 21 aprilie 2021, prejudiciul cauzat acesteia prin încălcarea termenului de executare a hotărârii judecătorești cu 7 ani și 10 luni, poate fi estimat la suma de 4 800 de euro, echivalentul a 90 000 de lei.

19.A reiterat faptul că în luna august 2022, s-a adresat Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu o cerere prealabilă. Prin scrisoarea nr. 09/1968 din 22 august 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a informat-o că nu poate fi admisă cererea deoarece urmează să se adreseze în instanță de judecată.

20. În drept, reclamanta și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 2, 3, 5 alin. (1) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea

dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, art. 6, 166, 167 din Codul de procedură civilă.

21. Reclamanta a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 2-665/2013 din 15 aprilie 2013, emisă de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, încasarea prejudiciilor materiale, formate din venitul ratat în perioada din 06 august 2014 și pînă la 01 august 2022, repararea prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

22. Prin hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Elena Bulat. S-a constatat încălcarea dreptului Elenei Bulat la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău nr. 2-665/13 din 15 aprilie 2013. S-a încasat din contul bugetului de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Elenei Bulat prejudiciul moral în mărime de 50 000 de lei, în rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată (f. d. 120, 124-135, voi. I).

23. Întru argumentarea soluției adoptate, instanța de fond a reținut că, la aprecierea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești urmează fi luate în considerare anumite criterii de apreciere: complexitatea cauzei, se apreciază de asemenea după caz și individual, comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților. Se va aprecia bona/mala fides a tuturor părților implicate în proces, inclusiv existența unor întârzieri inexplicabile, amânări neîntemeiate; miza (interesul) pentru reclamant relevă importanța sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen nerezonabil.

24. Din lucrările dosarului, instanța de fond a constatat că, în baza documentului executoriu nr. 2- 665/19 din 15 aprilie 2023, emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău s-a dispus încasarea de la Elena Zabara în beneficiul Elenei Bulat datoria în mărime de 24 000 de dolari SUA, dobânda contractuală în mărime de 6 750 de dolari SUA, dobânda de întârziere în mărime de 1 230,58 de dolari SUA, în total suma de 31 980 de dolari SUA 58 cenți sau echivalentul în valută națională la momentul executării hotărârii și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5 757,40 de lei (f. d. I).

25. Potrivit raportului prezentat de executorul judecătoresc, Evelina Marianciuc, procedura de executare a fost intentată în baza documentului executoriu nr. 2-665/13 din 15 aprilie 2013. La aceeași dată au fost aplicate

interdicțiile debitorului la Departamentul Cadastru pentru interzicerea reînregistrării dreptului de proprietate a bunurilor imobile ce-i aparțin cu drept de proprietate debitorului cât și la Departamentul Principal înregistrare a Transportatorului și Calificare a Conducătorilor Auto și la Băncile Comerciale ale RM. În urma informației parvenite s-a constatat că Elena Zabara nu are mijloace bănești sau careva bunuri mobile sau imobile cu drept de proprietate.

26. Din informația creditorului, debitorul Elena Zabara ar putea avea cu drept de proprietate apartamentul în stânga Nistrului, în Tiraspol. A indicat că a expediat o interpelare la Ministerul Justiției al RM, în vederea interpelării în partea stângă a Nistrului, a informației cu privire la bunurile ce le deține cu drept de proprietate Elena Zabara. Ministerul Justiției al RM, a restituit actele prin scrisoarea nr. 048521 din 12 septembrie 2013, declarând că nu este stabilită modalitatea de executare silită cu Tiraspolul.

27. În urma ieșirii la fața locului, la adresa de domiciliu a debitorului Elena Zabara, s-a constatat că aceasta nu locuiește la adresa mun. Chișinău, bd. Dacia, 4, ap. 100. A mai indicat executorul judecătoresc, Evelina Marianciuc, că la demersul acesteia a fost anunțată în căutare debitorul Elena Zabara, prin încheierea nr. 5c- 349/13 din 15 octombrie 2013. La 30 septembrie 2015 documentul executoriu a fost restituit în legătură cu lipsa avansării cheltuielilor de executare. Creditorului i-au fost eliberate actele la 12 februarie 2016, conform inscripției de pe încheierea privind restituirea documentului executoriu. Careva cereri sau demersuri pe perioada aflării în procedură de executare a documentului executoriu de la creditor nu au parvenit.

28. Prin nota informativă nr. 591 din 19 octombrie 2022, emisă de executorul judecătoresc, Igor Mocrii în adresa Ministerului Justiției al RM, aduce la cunoștință că la biroul executorului judecătoresc nu este înregistrat vre-un document executoriu, în care Elena Bulat ar avea calitatea de creditor. În arhiva deținută de executorul judecătoresc, Igor Mocrii se află o procedură de executare intentată în baza documentului executoriu nr. 2-665/13 din 15 aprilie 2013 emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău privind încasarea de la Elena Zabara în beneficiul Elenei Bulat a datoriei și dobânzii de întârziere. Executorul judecătoresc, Igor Mocrii a precizat că documentul executoriu, indicat mai sus, a fost restituit la data de 16 iunie 2021, conform art. 86 alin. (1) lit. e) din Codul de executare.

29. La 28 octombrie 2022 în adresa Ministerului Justiției a RM a fost prezentat raportul executorului judecătoresc, Anatolie Mațarin, din care rezultă că la biroul executorului judecătoresc se află dosarul de executare nr. 036-136/2021 din 21 iulie 2021 intentat întru executare documentului executoriu emis de Judecătoria Chișinău, sediul Botanica nr. 2-665/13 din 15 aprilie 2013 privind încasarea de la Elena Zabara, or. *** str. *** *** în beneficiul Elenei Bulat, mun. ***, bd. ***, ***, ap*** a datoriei în mărime de 31 980,58 de

dolari SUA și 5 757,40 de lei cheltuielile de judecată.

30. A indicat executorul judecătoresc, Anatolie Mațarin, în raportul său că, la 21 iulie 2021 în urma examinării cererii creditorului a fost intentată procedura de executare nr. 036-136/2021. Odată cu intentarea procedurii de executare au fost emise încheieri privind aplicarea măsurilor de asigurare a executării, care au fost remise în adresa instituțiilor financiare, ASP, Serviciul Vamal, etc, cât și în adresa participanților la procedura de executare cu scrisori recomandate. Scrisorile recomandate au fost recepționate doar de către creditor. Debitorul nu a recepționat corespondența. Ulterior, la 08 septembrie 2021 în adresa debitorului a fost remisă citație pentru a se prezenta pentru 20 septembrie 2021, ora 13:30, la sediul biroului executorului judecătoresc, însă la fel a fost restituită cu mențiunea „nereclamant”.

31. În scopul aducerii la cunoștință a debitorului despre faptul intentării procedurii de executare a constatat că ultima are o fiică care locuiește la adresa or. ***, str. ***, unde repetat au fost expediate înscrisurile procedurii de executare și citația pentru a se prezenta la sediul biroului executorului judecătoresc pentru 14 februarie 2022, care a fost remisă cu mențiunea „nu a fost găsit”. La 04 august 2022, a remis citație cu corespondență simplă, pentru a se prezenta la biroul executorului judecătoresc la 19 august 2022, însă debitorul nu s-a prezentat.

32. Executorul judecătoresc, Anatolie Mațarin a indicat că din înscrisurile prezentate de creditor și anexate la procedura de executare, a constatat că pe numele Elenei Zabara este pornită cauză penală din anul 2013. Ea este anunțată în căutare, fiind emis în privința acesteia mandat de arest.

33. A afirmat că pe parcursul anului 2022, a realizat două ieșiri la adresa or. ***, str. ***, *** în urma cărora, la 20 octombrie 2021 a constatat că proprietara care locuiește în apartament nu a dorit să se prezinte, susținând că Elena Zabara, nu locuiește pe adresa or. ***, str. ***, ap. 85 de aproximativ 7 ani. În urma aplicării măsurilor de asigurare a executării executorul judecătoresc, Anatolie Mațarin a constatat că după debitor nu sunt înregistrate bunuri care participă la circuitul civil și care ar putea fi sechestrate în contul stingerii datoriei, și nu dispune de mijloace financiare. În urma constatărilor realizate de executorul judecătoresc, Anatolie Mațarin, a restituit documentul executoriu creditorului, conform prevederilor art. 86 alin. (1) lit. c) și d) din Codul de executare.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

34. La 16 decembrie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat (f. d. 122, voi. I) împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar la 12 mai 2023, prin intermediul poștei electronice a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia,

casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă integral acțiunea, ca neîntemeiată (f. d. 161-164, voi. I).

35. La 31 martie 2023, Elena Bulat a declarat apel incident împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, emiterea unei decizii prin care hotărârea instanței de fond să fie modificată în partea pretenției privind repararea prejudiciului moral, și anume să fie majorat de la suma de 50 000 de lei pînă la 100 000 de lei. În rest, hotărârea instanței de fond să fie menținută (f. d. 142-149, voi. I).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

36. Prin decizia din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul incident depus de Elena Bulat și admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova s-a casat hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre, prin care, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Elena Bulat, ca fiind neîntemeiată (f. d. 195, 196-206, voi. I).

37. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut art. 86 alin. (1) lit. b) și d) din Codul de executare, care prevede că după achitarea cheltuielilor de executare, documentul executoriu care nu a fost executat ori care a fost executat parțial se restituie creditorului în cazul în care: debitorul nu are bunuri ori venituri sau bunurile lui nu sînt suficiente pentru satisfacerea creanțelor; debitorul nu locuiește ori nu lucrează la adresa indicată de creditor sau în documentul executoriu sau la adresa aceea nu se află bunurile lui, cu excepția cazului cînd debitorul este dat în căutare.

38. Instanța de apel a reținut că instanța de fond eronat a apreciat circumstanțele de fapt ale cauzei, or, potrivit probelor administrate la materialele cauzei, se atestă cu certitudine că executorii judecătorești Evelina Marianciuc și Anatolie Mațarin, au întreprins ample măsuri în limitele competențelor deținute pentru a verifica disponibilitatea bunurilor înregistrate pe numele debitorului Elena Zabara, au întreprins măsuri de executare silită prin aplicarea sechestrului asigurător asupra bunurilor debitorului Elena Zabara, au întreprins măsuri de dispunere în căutare a debitorului Elena Zabara pentru a constata locul aflării acestuia (vol. II, f.d. 66,67,71-72, 73, 79, 82, 83, 85-97, 98, 99, 103)

39. Executorii judecătorești au restituit titlul executoriu, deoarece s-a constatat că Elena Zabara nu deține bunuri mobile sau imobile cu drept de proprietate; totodată, în urma deplasării la fața locului pe adresa cunoscută de creditorul Elena Bulat s-a constatat că Elena Zabara nu locuiește pe această adresă deja de 7 ani, iar demersurile executorilor judecătorești privind anunțarea în căutare, admise de către instanțele de judecată nu au avut drept finalitatea găsirea debitorului Elena Zabara.

40. Avînd în vedere spectrul amplu al acțiunilor întreprinse cumulativ de executorii judecătorești, statul nu poate fi obligat la repararea prejudiciului cauzat prin neexecutarea documentului executoriu, or, creditorul Elena Bulat la caz, urma prin prisma art.44 alin.(5) din Codul de executare, să acorde executorului judecătoresc sprijin efectiv întru executarea documentului executoriu.

41. Prin urmare, instanța de apel a constatat că autoritățile responsabile de executarea hotărârii judecătorești au întreprins toate măsurile care puteau fi în mod rațional întreprinse pentru executarea documentului executoriu vizat. Or, autoritatea investită cu funcții de executare a hotărârii judecătorești a reacționat în mod corespunzător la cererea părții interesate.

42. Subsecvent, concluzionând în privința netemeinicii pretenției privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, și avînd în vedere că această pretenție este una principală, instanța de apel a apreciat drept neîntemeiate și pretențiile subsidiare, privind repararea prejudiciului material, sub formă de venit ratat și a prejudiciului moral.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

43. La 17 august 2023, prin intermediul oficiului poștal, Elena Bulat, reprezentată de Tatiana Gorea a declarat recurs, împotriva deciziei din 26 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, în partea constatării încălcării dreptului Elenei Bulat la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău nr.2-665/13 din 15 aprilie 2013, și casarea în partea reparării prejudiciului moral (f. d. 1-6, 7, voi. II).

43.1. În motivarea recursului, recurenta a invocat prevederile art.432 alin. (1), (2) lit. c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), și anume încălcarea nomelor de drept material sau aplicarea eronată a acestora, în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

44. La 04 septembrie 2023, Elena Bulat, a declarat recurs, împotriva deciziei din 26 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, în partea constatării încălcării dreptului Elenei Bulat la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău nr. 2-665/13 din 15 aprilie 2013, și casarea în partea reparării prejudiciului moral (f. d. 9-25, voi. II).

44.1. În motivarea recursului, recurenta Elena Bulat, a invocat

prevederile art.432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), și anume încălcarea normelor de drept material sau aplicarea eronată a acestora, în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

45. În adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova, executorilor judecătorești Evelina Marianciuc, Igor Mocrii și Anatolie Mațarin au fost expediate copiile recursurilor declarate de Elena Bulat și reprezentanta acesteia, avocata Tatiana Gorea, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 32, voi. II).

59. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursurilor, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, executorii judecătorești Evelina Marianciuc, Igor Mocrii și Anatolie Mațarin nu au făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

60. Art. 434 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„ (1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

61. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

62. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

63. În conformitate cu art.432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„ (1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

64. Art. 433 din Codul de procedură civilă (în vigoare după 01 septembrie 2023):

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;
- e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;
- f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin. (1) lit. e) din prezentul articol.”

65. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii recursului):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).”

66. Art.440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

67. Referitor la termenul de declarare a recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că recurenții s-au conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă și au depus în termen recursurile, or,

copia deciziei motivate, a fost expediată, la 30 iulie 2023 la adresa electronică a Elenei Bulat și reprezentantei acesteia, avocata Tatiana Gorea, fapt ce se confirmă extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 207, voi. II), iar cererile de recurs au fost depuse la 17 august 2023 și 04 septembrie 2023 (f. d. 1-6, 7, 9-25, voi. II).

68. La caz, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 alin.(2)-(4) din Codul de procedură civilă în redacția legii în vigoare la data depunerii recursului și art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare după 01 septembrie 2023. .

69. Verificând motivele de casare, invocate în recursurile declarate de Elena Bulat și avocata Tatiana Gorea, în interesele Elenei Bulat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acesta nu cade sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

70. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

71. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

72. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile declarate de Elena Bulat și avocata Tatiana Gorea, în interesele Elenei Bulat, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

73. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

74. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține

că argumentele invocate de recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

75. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursurile declarate de Elena Bulat și avocata Tatiana Gorea, în interesele Elenei Bulat, ca fiind inadmisibil.

76. Din aceste motive, în conformitate cu art. 431 alin.(1) și (2), art.433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursurile declarate de Elena Bulat și avocata Tatiana Gorea, în interesele Elenei Bulat, împotriva deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni